

5. Советский гражданский процесс / под ред. Н. А. Чечиной, Д. М. Чечота. – Л., 1984. – С. 156.
6. Зайцев П.П. Допустимость в качестве судебных доказательств фактических данных, полученных с использованием электронных документов / П. П. Зайцев // Арбитраж. и гражд. процесс. – 2002. – №4. – С. 21.
7. Брановицкий К. Л. Информационные технологии в гражданском процессе Германии (сравнительно-правовой анализ) : [монография] / К. Л. Брановицкий. – М.: Волтерс Клувер, 2010. – 208 с.
8. Шелепина Е.А. Гражданско-правовые аспекты электронного документооборота: монография / Е. А. Шелепина. – М.: Юрлитинформ, 2013. – 184 с.
9. Гражданский процессуальный кодекс Российской Федерации от 14 ноября 2002 г. N 138-ФЗ // [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://base.garant.ru/12128809/>
10. Боннер А.Т. Электронный документ как доказательство в гражданском и арбитражном процессе / А.Т. Боннер // Закон. – М., 2009. – №11. – С. 141–157.
11. Фурса С.Я. Докази і доказування у цивільному процесі / С. Я. Фурса, Т. В. Цюра. – К.: Вид. Фурса С.Я.: КНТ, 2005. – 256 с.
12. Горелов М.В. Электронные доказательства в гражданском судопроизводстве России: вопросы теории и практики /М.В. Горелов // Юриспруденція: теорія і практика. – 2005. – № 11. – С. 58-60.
13. Грунюшкина С.А. Возможность использования «Электронного документа» как средства доказывания в гражданском процессе. / Доклад на VII Международной конференции «Право и Интернет» / [Электронный ресурс]. - Режим доступа: [www/ifap.ru/pi107/](http://www.ifap.ru/pi107/)
14. Фурса С.Я. Докази і доказування у цивільному процесі : Науково-практичний посібник / С.Я.Фурса, , Т.В. Цюра. – К.: КНТ, 2005. – 256с.
15. Горелов М.В. Электронные доказательства в гражданском судопроизводстве России: вопросы теории и практики: автореф. дисс. канд. юрид.наук.: спец. 12.00.03 «Цивільне право та цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / М.В.Горелов – Екатеринбург, 2005. – 21с.
16. Лазько О.М. Перспективи розвитку електронних (технічних) засобів доказування в цивільному процесі України // Європейські перспективи № 1. – 2015. – С. 125-129.

Писанчин Микола Михайлович

*Заступник генерального директора з юридичних питань ДП СЕТАМ,
аспірант кафедри цивільного процесу Національного Університету
«Одеська юридична академія»*

ОСОБЛИВОСТІ ДОКАЗУВАННЯ ПРИ ОСКАРЖЕННІ РЕЗУЛЬТАТІВ ЕЛЕКТРОННИХ ТОРГІВ З РЕАЛІЗАЦІЇ АРЕШТОВАНОГО МАЙНА В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Реалізація арештованого майна в рамках виконавчого провадження специфічний вид правовідносин, спрямований на виконання судового рішення та задоволення майнових вимог позивача (стягувача). Враховуючи

примусовий характер такої реалізації, арештоване майно вважається *toxic assets*, тобто активом з високим ступенем юридичної ризиковості, яка полягає в суттєвій ймовірності оскарження результатів таких торгів з боку боржника та інших осіб.

Так, більша частина таких оскаржень це часто маніпуляція з боку боржника, але відповідно до вимог Закону України «Про виконавче провадження» та Закону України «Про іпотеку» боржники володіють конкретним переліком прав, які можуть порушуватись як виконавцем в рамках виконавчого провадження, так і Організатором торгів. Ці порушення потенційно можуть впливати на кінцеву ціну реалізації майна боржника, а тому, в результаті їх наявності, необхідність оскарження результатів таких прилюдних торгів може бути реалістичною та необхідною процедурою. Окремим випадком є випадок оскарження результатів торгів учасником публічних торгів, який або не отримав майно, на яке розраховував при перемозі в аукціоні, або не зміг перемогти через допущені порушення при їх проведенні.

Згідно до вимог статті 61 Закону України «Про виконавче провадження» арештоване майно реалізується шляхом проведення електронних торгів та за фіксованою ціною, відповідно до вимог ст. 41 Закону України «Про іпотеку» реалізація предмета іпотеки здійснюється шляхом проведення публічних торгів, в тому числі у формі електронних торгів, у межах процедури виконавчого провадження. Порядок проведення електронних торгів з реалізації арештованого майна затверджений Наказом Міністерства юстиції України 2831/5 від 29.09.2016 року передбачає проведення і торгів за фіксованою ціною в форматі електронного аукціону, таким чином всі торги з реалізації арештованого майна і зокрема реалізації предмета іпотеки проводяться в форматі електронних торгів, що робить специфічною процедуру доказування при оскарженні результатів прилюдних торгів з реалізації арештованого майна.

Під час процедури оскарження результатів прилюдних торгів з реалізації арештованого майна першочерговою є необхідність фіксації результатів таких торгів. Відповідно до вимог пункту 1 розділу VIII Порядку проведення електронних торгів з реалізації арештованого майна, затвердженого Наказом Міністерства юстиції України 2831/5 від 29.09.2016 року, після того як електронні торги завершено, в системі реалізації арештованого майна шляхом відображення на веб-сайті зазначається інформація про завершення електронних торгів та не пізніше ніж на наступний день система електронних торгів арештованим майном в автоматичному режимі створює та розміщує протокол електронних торгів по відповідному лоту.

Даний протокол є важливим для визначення результатів прилюдних торгів та містить перелік інформації необхідної скаржнику при підготовці позовної заяви, зокрема персональні дані переможця, його контактні дані та місцезнаходження. В системі реалізації арештованого майна такий протокол міститься без зазначення місця проживання переможця та його контактів, що є недостатнім для позивача, тому витребуванню у Організатора прилюдних торгів підлягає персоніфікований протокол з повним переліком необхідних даних затверджений підписом посадової особи Організатора. Окремо слід зазначити, що персональна інформація про переможця публічних торгів, якщо це фізична особа, захищається вимогами Закону України «Про захист персональної інформації», тому витребування персоніфікованого протоколу в рамках адвокатського запиту не є ефективним, раціонально буде використовувати механізм витребування доказів в рамках статті 84 Цивільного процесуального кодексу України.

Часто необхідним при оскарженні результатів прилюдних торгів з реалізації арештованого майна є встановлення факту правомірності допуску чи недопуску учасника торгів до проведення аукціону. Відповідно до вимог п. 2 розділу IV Порядку проведення електронних торгів з реалізації арештованого майна, затвердженого Наказом Міністерства юстиції України

2831/5 від 29.09.2016 року, для участі в електронних торгах (торгах за фіксованою ціною) учасник проходить процедуру реєстрації на Веб-сайті, подає заявку на участь в електронних торгах за кожним лотом окремо, сплачує гарантійний внесок на рахунок Організатора та виконує інші вимоги, визначені цим Порядком.

Гарантійний внесок вважається сплаченим з моменту зарахування його на рахунок Організатора. Таким чином, враховуючи автоматичну реєстрацію учасників в системі електронних торгів, єдиним спірним критерієм допуску чи недопуску учасників до проведення аукціону є сплата гарантійного внеску в терміни передбачені Порядком та Законом України «Про іпотеку», у випадку реалізації на прилюдних торгах предмета іпотеки. Факт повноти та своєчасності сплати гарантійного внеску встановлюється шляхом витребування у Організатора відповідного платіжного доручення, в якому зазначається сума гарантійного внеску, дата та час його зарахування на банківський рахунок Організатора.

При оскарженні результатів прилюдних торгів Переможцем торгів важливим є визначення правильності та достовірності зазначення інформації в оголошенні про проведення торгів та її відповідності матеріалам виконавчого провадження. Відповідно до вимог п. 2 розділу 2 Порядку проведення електронних торгів з реалізації арештованого майна, затвердженого Наказом Міністерства юстиції України 2831/5 від 29.09.2016 року, Організатором публікується оголошення про проведення торгів відповідно до заявки відділу державної виконавчої служби або приватного виконавця. Заявка містить визначений перелік інформації про актив, що реалізується, зокрема його вид, технічний стан, якісні та кількісні характеристики, місцезнаходження, інформація про відповідального зберігача активу в виконавчому провадженні, тощо. Інформація в заявці підтверджується доданими документами виконавчого провадження. Заявка та додані документи виконавчого провадження існують в електронному вигляді

та зберігаються Організатором без обмеження часу, тому можуть бути витребувані сторонами судового спору за необхідності відповідно до процедур передбачених законодавством.

Список використаних джерел:

1. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 року № 1618-IV [Електронний ресурс] // База даних «Законодавство України» / Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#n6634>
2. Закон України «Про виконавче провадження» від 02.06.2016 року № 1404-VIII [Електронний ресурс] // База даних «Законодавство України» / Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#n545>
3. Закон України «Про іпотеку» від 05.06.2003 року № 898-IV [Електронний ресурс] // База даних «Законодавство України» / Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-15/card2#Card>
4. Наказ Міністерства юстиції України Про затвердження порядку реалізації арештованого майна від 29.09.2016 року № 2831/5 [Електронний ресурс] // База даних Законодавство України / Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1301-16#n51>

Полуніна Ольга Олександрівна

*Кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного процесу
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ДОКАЗІВ У ЗАКОНОДАВСТВІ ІНОЗЕМНИХ КРАЇН

Електронні докази та проблематика їх застосування в судовому процесі України залишаються дискусійними питаннями в юридичній спільноті. Саме поняття «електронні докази» з'явилося у 70-х роках ХХ століття, від початку появи так званих машинних документів. У світовій практиці існує термін *data message*. За ст. 2 Типового закону про електронну торгівлю від 1997 року, рекомендованого Генеральною асамблеєю ООН, він визначається як інформація, що підготовлена, відправлена, отримана або збережена за допомогою електронних, оптичних або аналогічних засобів, включаючи електронний обмін даними, електронну пошту, телеграф або факс.

Проблема визначення електронних доказів згадувалася у звіті щодо України від 3.11.2016 №2016/DGI/JP/3608, підготовленому офісом програми